

15. Pierwsi władcy elekcyjni na polskim tronie**ZAKRES PODSTAWOWY**

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa A

1. Wyjaśnij pojęcia.

konfederacje kapturowe – .....

elekcja *viritim* – .....

piechota wybraniecka – .....

2. Wymień trzy przepisy pochodzące z artykułów henrykowskich.

– .....

– .....

– .....

3. Dopisz daty roczne do podanych wydarzeń.

elekcja Stefana Batorego – .....

rozejm w Jamie Zapolskim – .....

15. Pierwsi władcy elekcyjni na polskim tronie**ZAKRES PODSTAWOWY**

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa B

1. Wyjaśnij pojęcia.

konfederacja generalna – .....

sejm konwokacyjny – .....

interreks – .....

2. Wymień trzy zobowiązania Henryka Walezego wynikające z *pacta conventa*.

– .....

– .....

– .....

3. Dopisz daty roczne do podanych wydarzeń.

zdobycie twierdzy Połock przez Stefana Batorego – .....

wojna Stefana Batorego z Gdańskiem – lata .....

15. Pierwsi władcy elekcyjni na polskim tronie

Zakres podstawowy. Model odpowiedzi

Nr	Grupa A	Grupa B	Punktacja
1.	<p>konfederacje kapturowe – związki szlachty powoływane w okresie bezkrólewia w województwach w celu utrzymania porządku w Rzeczpospolitej</p> <p>elekcja <i>viritim</i> – sposób wyboru króla po śmierci poprzedniego władcy przez ogół szlachty / wszystkich przedstawicieli stanu szlacheckiego; zasada uchwalona w czasie pierwszego bezkrólewia w Rzeczpospolitej</p> <p>piechota wybraniecka – stałe wojsko stworzone z chłopów przez króla Stefana Batorego w drugiej poł. XVI w.</p>	<p>konfederacja generalna – związek szlachty w Rzeczpospolitej w czasie bezkrólewia, powoływany dla utrzymania bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, w jego skład wchodziłi przedstawiciele wszystkich województw</p> <p>sejm konwokacyjny – sejm ustalający czas i miejsce elekcji królewskiej w Rzeczpospolitej w okresie bezkrólewia</p> <p>interreks – osoba zastępująca króla w okresie bezkrólewia, w Rzeczpospolitej funkcję tę pełnił prymas</p>	3 pkt
2.	<p>np.</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozostawienie w Rzeczpospolitej wolnej elekcji – powołanie rady składającej się z 16 senatorów – organu doradczego króla – zobowiązanie króla do zwoływania sejmu co dwa lata – niemożność zwołania pospolitego ruszenia oraz nałożenia podatków przez króla bez zgody sejmu – prawo szlachty do wypowiedzenia posłuszeństwa królowi, gdyby władca łamał prawa stanu szlacheckiego i zasady ustrojowe 	<p>np.</p> <ul style="list-style-type: none"> – obietnica spłaty długów pozostałych po Zygmuncie Auguście – pokrycie kosztów edukacji stu polskich szlachciców w Paryżu – zasilenie armii Rzeczpospolitej kilkoma tysiącami francuskiej piechoty, która ruszy na wojnę z Moskwą – przywrócenie prestiżu Akademii Krakowskiej – zbudowanie polskiej floty – utworzenie funduszu w wysokości 450 tys. dukatów na rzecz Rzeczpospolitej 	3 pkt
3.	<p>elekcja Stefana Batorego – 1576</p> <p>rozejm w Jamie Zapolskim – 1582</p>	<p>zdobycie twierdzy Połock przez Stefana Batorego – 1579</p> <p>wojna Stefana Batorego z Gdańskiem – lata 1576–77</p>	2 pkt
RAZEM			8 pkt